

STÖDSAMMANDRAG 2024

Granska de senaste fastställda uppgifterna i ansökningsguiderna och förbindelsevillkoren. **Ändringar möjliga.**
www.ruokavirasto.fi

ANSÖK OM STÖD I VIPU-TJÄNSTEN SENAST 18.6.2024

KRAV PÅ VÄXTFÖLJD gäller alla gårdar fr.o.m 2024. På den areal som du besitter skall minst 33 % av de ettåriga odlingsväxterna bytas ut årligen -> jämförs med de ettåriga odlingsväxter du anmält året innan och gäller även för nya skiften som kommit i din besittning. **GÄLLER INTE** för fleråriga odlingsväxter, gräs- och vallfoderväxter, trädor, potatis, morot, sockerbeta, huvudkål, lök, röd- och gulbeta. Gäller inte för gårdar under 10 ha, eko-gårdar eller om över 75% gräsväxter. - **SE VILLKORLIGHETS GUIDEN!**

KRAV PÅ ICKE PRODUKTIVA AREALER 1.1-31.8.

(gäller även eko)

Minst 4% skall anmälas i ansökan som icke produktiv areal (IPA) – kan vara trädor (öppen, svart, grön), kvävefixerande växter eller mellangrödor. Anmäl IPA i åkerstödsansökan -> kan inte läggas till i ändringskedet.

KRAV PÅ JORDBRUKSVERKSAMHET senast 15.9.

Trädor: sådd, slåtter, betesgång eller bearbetning senast 15.9 (något måste göras).

Produktionsvall: om vallen inte används som jordbruksprodukt -> slåtter eller betesgång senast 15.9.

Naturbete och -äng, som inte hör till miljöavtal -> slåtter eller betesgång senast 15.9.

Miljöavtal -> skötselåtgärder som hör till förbindelsevillkoren = ok. **Slås och bärgas eller betas senast 15.9.**

Kravet beror på vilken växt som anmälts på skiftet. T.ex. miljösystemstödet naturvårdsvall -> slåtter vart annat år, eller varje om svåra ogräsfall.

AKTIV JORDBRUKARE – ett krav för att få stöd

Den stödsökande skall vara aktiv jordbrukare för att kunna få direkta stöd, miljö- och kompensationsersättning samt ersättning för ekologisk förbindelse. Kravet berör inte ersättning för uppfödning av lantraser, djurens välbefinnande, miljöavtal eller nationella stöd.

KOMPENSATIONERSÄTTNING (LFA) 217€/ha
Minimi 5 ha ersättningsberättigad areal. Trädor och naturvårdsvall max 25 % (hit räknas inte IPA-areal). Degression för gårdar över 150 ha.

GRUNDLÄGGANDE INKOMSTSTÖD (åt alla) 139 €/ha

OMFÖRDELNINGSTÖD (åt alla) 17 €/ha
Upp till 50 ha. Till odlare som får grundläggande inkomststöd.

BIDRAG FÖR SPECIALVÄXTER 120 €/ha

Sockerbeta (odlingskontrakt), bovete, lins*, åkerärt (mat- och foderärt)*, kikärt, bondeböna, sötlupin (sort), vår- och höstraps, vår- och höstryps, solros, oljelin, oljehampa (sort och garantibevis), oljedådra (camelina), frilands-grönsaker som används som människoföda. OBS: Blandningar av ovan nämnda protein- och oljeväxter är tillåtna.

* Lins och åkerärt: små mängder spannmål som stödgröda tillåten.

STÄRKELSEPOTATIS (odlingskontrakt) 570 €/ha

INKOMSTSTÖD FÖR UNGA JORDBRUKARE (EU) 88 €/ha

För högst 150 ha. Högst 40 år (31.12.) det år du första gången ansöker om grundläggande inkomststöd. Skall sökas inom 5 år från etablerande av jordbruk som huvudsaklig företagare och betalas i 5 år. **Nytt:** Krav på yrkeskunnet -> skall uppfyllas senast 31.8. det år man ansöker om stödet (berör nya odlare).

EKOLOGISK PRODUKTION - Vid frågor, kontakta NTM-centralen

Växtgård 160 €/ha, Husdjursgård +130 €/ha (NYTT: 0,3 de/ha), Frilandsgrönsaker 590 €/ha

MINIMIAREAL FÖRBINDELSE: 5 ha eller trädgårdsväxter 1 ha (ersättningsberättigad areal)

Krav på utbildning (före förbindelsen börjar): 5 dgr växt + 2 dgr husdjur. Skall vara gjord före förbindelsen börjar.

Anmälan till kontrollsystemet senast 30.4: produktion av åkergrödor och växthusproduktion, animalieproduktion om det/de djurslag som förbindelsen gäller: a) Ny eko-odlare, b) Byte av inriktning, c) Nytt djurslag -> Blanketter och bilagor till NTM-centralen.

2024 kan stödsökanden ingå förbindelse enligt den nya 5-årsperioden samt tilläggsareal till befintlig förbindelse.

Under förbindelseperioden skall dessutom avläggas en endagskurs om produktionsvillkoren för ekologisk produktion (ca 5 h), förbindelsevillkoren och odlingen **ELLER** anlita ekorådgivning enligt Råd 2030 (minst 3 h).

30 % krav på avsalugrödor: Ska odlas på minst 30 % av förbindelseareal som passerat omlägningsperioden -> varje år. Gäller även eko-husdjursproduktion om förbindelsearealen är stor i förhållande till djurantalet. Inget krav på avsalugrödor om ekohusdjursförbindelse och minst 50% går till foder åt egna djur **ELLER** samarbetsavtal om foderproduktion med annan ekohusdjursgård eller avtal med förmedling/foderproducent (i avtalet skall framgå att mottagaren hör till kontrollsystemet och produkterna ekologiska).

Begränsning: Träda årligen max 25 %

MILJÖAVTAL - Vid frågor, kontakta NTM-centralen

Skötsel av jordbruksnaturens biologiska mångfald och landskapet
minimi 0,30 ha, 5 år, 460 €/ha/år eller 610 €/ha/år **Årlig ansökan:**
Iståndsstödningsröjning 450€/ha/år, **Stängsling** 1500€/ha/år,
Rovdjursstängsel 2400 €/ha/år.

Skötsel av våtmark minimi 0,30 ha, 5 år 500 €/ha/år.

Upprätthållande av ursprungssorter 400 €/art/år.

Icke-produktiva investeringar kan sökas för anläggning av våtmarker

HELMI-stöd för värdbiotoper i form av material eller tjänst. T.ex.

stängsling av betesmark, småskaliga röjningar. Närmare upplysningar:

Esko Vuorinen 0295021151

MILJÖFÖRBINDELSE

5-årig förbindelse, minst 5 ha ersättningsberättigad åkermark eller 1 ha trädgårdsväxter

Gårdsspecifik åtgärd: Åkerväxter 45 €/ha
Trädgårdsväxter och kummin 113 €/ha

BETALAS INTE FÖR: Miljösystemstödet grön gödning- och naturvårdsvallar samt mångfaldsåkrar, trädgårdsländ, trädor, areal med energiväxter med energistam, sådan hampa som inte berättigar till grundläggande inkomst, skydds zoner.

MILJÖFÖRBINDELSENS ALLMÄNNA KRAV (3 st.)

Alla måste uppfyllas:

- Skiftesspecifika anteckningar
- Markkartering vart 5:e år. Bör vara i kraft för basskiften där det växer en produktionsgröda eller om basskiftet får gödulas.
- Klimat- och miljöplan; utarbeta en miljöplan det andra eller tredje förbindelseåret. Returneras till landsbygdsförvaltningen (mall på kommande, kan inte göras i Vipu) 2023 inledd förbindelse: klimat- och miljöplan skall returneras mellan **1.5.24-30.4.26**.

Gårdsspecifika åtgärder 2 st./år skall väljas

1. Klimat- och miljöutbildning

Utbildningen för år 2024 öppnas på hösten. Utbildningen för 2023 skall göras före 30.4.2024.

En person som deltar i verksamheten på gården ska under förbindelseperioden senast 30.4. delta i en av följande utbildningar (samma utbildning kan inte genomföras två gånger):

- o Kolbindning i åkermark och markens bördighet.
- o Minskning av växthusgasutsläppen och anpassning till klimatförändringen på gården.
- o Främjande av jordbruksnaturens mångfald.
- o Vattenskyddet på gården.
- o Metoder för integrerad bekämpning.

Utbildningarna är webbaserade (Vipu).

2. Fleråriga mångfaldsremсор

Bevaras förbindelseperioden till slut från det år det väljs. I Viputjänsten syns de basskiften som uppfyller villkoren.

- o Anläggs (eller bevaras) genom sådd av fleråriga vall- eller ängsfröblandningar längs alla kanter på två, minst 0,5 ha stora basskiften där det odlas ettåriga produktionsväxter.
- o I medeltal 3 m brett vallbestånd.
- o Bevaras på samma skifte så länge där odlas ettåriga växter.
- o om ettåriga växter inte odlas följande år, skall åtgärden utföras på ett annat skifte som uppfyller kraven.
- o Om det inte längre finns två skiften som duger till åtgärden, så kan åtgärden bytas.

Får inte gödulas, förbjudet att använda växtskyddsmedel

Ej på skifte som ligger intill ett vattendrag eller omfattas av skyddszon. Inget krav på årlig slåtter, men mångfaldsremсорn skall hållas öppen och där får inte finnas vedartade växter.

3. Markövervakning

Någotdera av alternativen skall utföras på 2 basskiften (minst 0,5 ha):

1. Omfattande jordanalys: skall framgå den totala kolmängden och mängden organiskt material. Dessutom ska det på skiftet göras en undersökning som beskriver markens växtkraft eller näringstillstånd. (Undersökningen kan gälla markens mikrobiologiska aktivitet, katjonbyteskapacitet, vattenhållningskapacitet, lagrande av näringsämnen, reservnäringsämnen eller spårämnen.) Analysen skall innehålla prover från två olika skiften (tagna enligt kraven för markkartering) men så att det blir ett prov per basskifte varifrån analysen görs. Kan tas efter att förb. perioden börjat, dvs från 1.5. Proverna skall levereras till laboratoriet senast 30.11.

Markövervakning, forts.

ELLER

2. Analys av åkermarkens kvalitetsfaktorer med markscanner

Skanningen ska göras med en anordning som mäter jordmånens egenskaper som påverkar växternas tillväxt och i realtid producerar visuell information om skiftets interna variation som kan kombineras med geografisk information. Kalibreras med hjälp av jordprover för det skifte som undersöks. Analysen skall göras senast 30.11 det år åtgärden väljs.

4. Organiska näringsämnen

Kan väljas om något av villkoren uppfylls:

- Du separerar minst 25 m³ gödsel fraktioner med en separator.
- Du separerar minst 25 m³ torrs substans från vätskefraktionen med en metod för sedimentering av slam som utnyttjar tyngdkraften.
- Du hanterar minst 25 m³ gödsel som uppkommit i din jordbruksverksamhet i en biogasanläggning.
- Du överlåter minst 25 m³ gödsel från jordbruksverksamheten till gårdbruksheter som själva producerar mindre än 25 m³ per år.
- Du levererar minst 25 m³ vallväxtlighet till biogasanläggning. Vallväxtligheten kan levereras till en bioanläggning utanför gården eller kan användas i egen biogasanläggning eller sådan du är delägare i.

Det bör finnas kvitto, ett avtal eller annan handling över överlåtelsen eller behandlingen av gödseln och över levererat vallbestånd **senast 30.11**.

5. Näringsväxter för pollinatörer

- o På minst två basskiften i skördeproduktions syfte, skall det **på hela basskiftet** odlas en- eller fleråriga produktionsväxter som näring åt pollinatörer. I Vipu syns de basskiften som uppfyller villkoren.
- o Basskiftet skall vara minst 0,5 ha. På basskiftet kan finnas ett eller flera växter som uppfyller villkoren.
- o om åtgärden förverkligas på endast en del av basskiftet -> minst 1 ha jordbruksskifte med godkända växter för pollinatörer.
- o Godkända växter för åtgärden: Oljeväxter, bovete, kummin, koriander, frilandsgurka, sparris, bönor, senap, pumpor, bondböna, ärter, oljehampa, vejde, jordgubbe, hallon, fruktträd eller bärbuskar.

Gödselmedel och växtskyddsmedel är tillåtna på arealen.

6. Precisionsodlingsmetoder

Odlaren/ eller entreprenören (A-D) använder sig av något av följande:

- Automatik som baserar sig på plats specifik avbildning och som gör platsanpassad placering och spridning av produktionsinsatser möjlig. Kan utföras med hjälp av satellit, flygbild, realtidssensor, kamera eller zonkartläggning av åkern (utskrift eller annat dokument).
- Växtskydds spruta eller gödselspridare med skiftesspecifik automatik som gör det möjligt att förhindra överlappande spridning i växtbeståndet. (Anlitande av entreprenör skall påvisas senast 30.11.)
- Harv som utnyttjar optik vid mekanisk ogräsbekämpning. (Anlitande av entreprenör skall påvisas senast 30.11.)
- Skördetröska eller självgående exakthack med skördenivåmätning som baserar sig på geografisk information (utskrift eller annat dokument).
- Traktor eller arbetsmaskin som minst är utrustad med körautomatik som väljer och behåller kör linjen utan förare. Du måste själv besitta utrustningen för att uppfylla villkoret (leasingavtal eller samägt ok).

7. Applikationer för uppföljning och identifiering av växtskadegörare och växtsjukdomar

Odlaren kan välja åtgärden, om han eller hon har tillgång till en interaktiv applikation som fungerar via dator eller mobil enhet för identifiering av ogräs, växtsjukdomar och växtskadegörare under växtperioden.

Applikationen kan vara en omfattande applikation eller en applikation som stöder beslutsfattandet om växtskydd för enskilda produktionsväxter. Odlaren skall kunna uppvisa att applikationen används (t.ex. skärmdumpar från appen, samt skiftesvisa anteckningar).

Exempel på appar: Luke KasKas (går även till vallproduktion), RapsiApp, Minun maatilani-WisuEnnuste, AgAssist, Cordulus Farm Agriportal, Sirppi-mobilappen (vers. 2.4.) Påvisa användningen av applikationen senast **30.11**.

Skiftesspecifika åtgärder (miljöförbindelse)

- Frivilliga åtgärder, kan väljas årligen (OBS! Åtgärd 4,5 & 6 skall hållas förbindelseperioden till slut.

1) Jordförbättrings- och saneringsväxter

max 20 %...190 €/ha

- På skiften som föregående år haft en ettårig produktionsväxt (Vipu-kartnivå). Kan genomföras på enskilda skiften.
- Markförbättrande gröda går inte att ha som en bottengroda till huvudgrödan.
- Skall sås på våren och får bearbetas 2 månader efter sådd.
- Grödan kan slås eller krossas under växtperioden och den får användas.
- Man får gödsla arealen och använda växtskyddsmedel.
- Vipu visar den areal som berättigar till betalning.

Markförbättrande grödor: olje- eller bearbetningsrättika, lusern, ludd- och fodervicker, vitsenap, sötväppling, cikoria, honungsfacelia, solros, växtbestånd av kummin under första året eller blandningar av dessa.

Saneringsgröda: olje- eller bearbetningsrättika, vitsenap, tagetes eller blandningar av dessa. Som bearbetningsrättika betraktas också bearbetningsrådisa. **Betalas bara för anläggningsåret.**

Betalas inte för frilandsgrodder som omfattas av ekologisk förbindelse eller areal som får bidrag för specialgrödor.

2) Fånggrödor

max 30 %...97 €/ha

Skall odlas som en bottengroda till ettårig produktionsväxt eller efter dess skörd. (kan genomföras på ett enskilt skifte).

Fånggrödan kan vara:

- italienskt rajgräs eller annat vallgräs, klöver, lucern, käringtand.
- en blandning av flera växtarter, kan innehålla högst 10 % andra blommande ettåriga växter.
- för ettåriga trädgårdsväxter och nygotatis även honungsblomma, olje- och bearbetningsrättika.
- Spannmål om nygotatis eller tidiga grönsaker odlats på skiftet samma år.
- Fånggrödan får inte enbart bestå av kvävefixerande växter.
- Fånggrödan får användas för att etablera följande års gröda.

SÅDD: Senast 15.8. Fånggrödan kan sås som bottengroda till odlingsväxten i samband med sådden eller när spannmålen gått i brodd.

GÖDSLING: enligt den odlingsväxt du anmält. Du får inte gödsla fånggrödan separat efter att odlingsväxten har skördats (undantag om det sås en höstgröda på skiftet).

AVSLUTANDE: får avslutas med växtskyddsmedel tidigast 15.9., bearbetning tidigast 1.10. (tillåtet att avsluta och bearbeta skiftet tidigare om det sås en höstsådd skördeväxt).

Tillväxttiden för fånggrödor skall vara minst 6 veckor.

3) Främjande av cirkulär ekonomi max 80 %...37 €/ha

Odlaren skall följa ett av följande alternativ på skiftet:

- Sprid flytgödsel, urin, vätskefraktion från flytgödsel eller flytande organisk gödsel med utrustning som placerar eller myllar in. Spridningsmängd minst 15 m³/ha. Flytgödsel som sprids genom placering och motsvarande ämnen kan härstamma från den aktiva jordbrukarens egen gård eller någon annanstans ifrån. **ELLER**
- Sprida organiskt material vars torrsubstanshalt är minst 20% på skiftet. Spridningsmängden skall vara minst 10 m³/ha. Ersättning beviljas inte för den mängd torrgödsel som kommer från den egna gården. Torrgödsel från egen gård som återvunnits via en biogasanläggning är godkänt.

Spridningsmängden för ämnen med hög näringshalt (fosforfalt minst 3 kg/m³): spridningsmängd minst 5 m³/ha.

Spridningsarealen anmäls på höstanmälan. Bifoga i höstanmälan:

469L eller annan motsvarande bilaga för gödsel som kommer från annan gård (bör undertecknas av överlåtaren). Bifoga näringsanalys som innehåller torrsubstanshalt om du spridit ett fast ämne eller ett ämne med hög fosforhalt.

OBS! EKO-gård kan använda enbart gödsel som är godkänt inom ekologisk odling.

4) Skyddszon

350 €/ha

Kan väljas första eller andra förbindelseåret (kartnivå i Vipu)

- Ska anläggas första eller andra förbindelseåret (eller tidigare) med ett flerårigt vallbestånd.
- skiftet skall skötas och bevaras hela förbindelseperioden.

Lämpliga skiften: - Kartnivån i Viputjänsten. Skiftet får inte bearbetas eller gödslas efter anläggningen. Villkoret gäller inte situationer då ett skadat växtbestånd måste förnyas. **Växtligheten skall slås och bärgas senast 15.9** (eller betas).

Eko-ersättning betalas inte för skiften med skyddszon.

(Husdjursförhöjningen betalas till den del 0,3 de/ha uppfylls)

5) Vallar på torvåkrar

100 €/ha

Flerårig vallväxtlighet på ett basskifte som helt och hållet består utav torvmark, bevaras förbindelseperioden till slut. Skall anläggas under första eller 2:a förbindelseåret, tidigare anlagd vall ok. Torvmarken konstateras på basis av markkartering – lämna in senast 30.9. första förbindelseåret. Växtligheten får gödslas, växtskyddsmedel får inte användas. Vallarna får förnyas endast utan bearbetning. Växtligheten skall bärgas **senast 15.9** (betesgång tillåten). Fr.o.m. 2025: plöjning tillåtet en gång vart fjärde år på torvmarker med permanent gräsmark.

6) Hantering av avrinningsvatten

a) reglerbar dränering 77€/ha

b) underbevattning eller system för återanvändning av dräneringsvatten 214 €/ha

Ovan nämnda åtgärder kan väljas om något av villkoren uppfylls:

1. Skiftet skall ligga på sur sulfatjord (jordanalys utförd i ett laboratorium) - resultaten lämnas till landsbygdsförvaltningen 30.9
2. jordarten torv (markkartering) - resultatet
3. På basskiftets areal har det minst ett år under 2015-2022 funnits åtgärden hantering av avrinningsvatten.

Systemet skall vara byggt före 30.4.2024. Nya arealer: Resultat för analys för sur sulfat jord samt torvmark lämnas till landsbygdsförvaltningen senast 30.9. Dikningskarta skall lämnas senast 30.9.

7) Alternativa växtskyddsmetoder för trädgårdsväxter

500 €/ha

Ett alternativ kan väljas (eko-gård kan enbart välja alt. F). Olika metoder för kan väljas och bytas årligen. Måste inte genomföras varje år:

- A. Mikrobiologiska växtskyddsmedel som sprids mekaniskt för bekämpning av växtsjukdomar eller skadegörare.
- B. Organisk eller biologiskt nedbrytbar täckning under växtperioden för ettåriga växter.
- C. Insektnät
- D. Mikrobiologiska växtskyddsmedel som sprids med pollinerande insekter för bekämpning av växtsjukdomar.
- E. Makro-organismpreparat vid bekämpning av växtskadegörare
- F. Organisk eller biologiskt nedbrytbar täckning eller gräs som klipps under växtperioden för fleråriga växter (kan väljas för eko-gårdar).

En preliminär plan för alternativt växtskydd skall göras senast 31.5. för varje skifte och växt. Vid användning av alternativa växtskyddsmetoder för trädgårdsväxter som baserar sig på mikrobiologiska preparat eller användning av makroorganismer ska de preparat eller bekämpningsorganismer som överensstämmer med metoden anskaffas varje förbindelseår.

8) Fågelåkrar

max 50 %...600 €/ha

- För skiften som har identifierats som viktiga rast- och matplatser vid flyttningstider för tranor, gäss eller svanar. Kartnivå i Vipu, uppdateras årligen.
- Enligt normal odlingsodlade produktionsväxter, som gynnar fåglarna. Målet skall vara ett växtbestånd som ger normal skörd. Det anmälda området skall vara minst 10 ha, området som får ersättning kan vara mindre.
- Odlingsåtgärderna på skiftet ska planeras och genomföras så att fåglarna inte störs.
- Tillåtet att bärga skörd.
- Dokumentera med hjälp av Vipu-mobilens fotografier av åkrarna, fåglar på skiftet samt skador på växtbeståndet.

MILJÖSYSTEMSTÖD (frivillig)

ETTÅRIG FÖRBINDELSE, 0-4 ÅTGÄRDER KAN VÄLJAS/ÅR

- Miljösystemstödet naturvårdvall, gröngödslingsvall och mångfaldsväxter: stöd betalas för högst 25 %.
- Växtbeståndet skall anläggas senast 30.6.

1) Växttäckte vintertid 50 €/ha

- Areal som anmäls till miljösystemets växttäckte vintertid får inte plöjas eller på annat sätt bearbetas.
- Till åtgärden kan anmälas åkerareal, areal med permanenta grödor och permanent gräsmark.
- Åker och arealer med permanenta grödor skall lämnas obearbetade under tiden **31.10.-15.4.**
- **Permanent gräsmark** ska bevaras obearbetad **31.10.-1.5.**
- **OBS! VILLKORLIGHETENS MINIMIKRAV** på växttäckte -> **minst 33 %** av åkerarealen och permanenta grödor skall ha växttäckte på vintern (växt, stubb, växtrester, lätt bearbetat) **under tiden 31.10-15.3.**

Villkorlighetens obligatoriska växttäckte 33%
lättberbetning ok, 0€/ha, bevaras 31.10.2024-15.3.2025

Miljösystemstöd, växttäckte vintertid
obearbetad, stubb eller växt, 50€/ha: 31.10.2024-15.4.2025
permanent gräsmark, 50€/ha: 31.10.2024-1.5.2025

OBS! Om växttäckte vintertid söks för t.o.m. ett enda skifte med **permanent gräsmark**, får den stödsökande INTE PLÖJA/BEARBETA sina andra permanenta gräsmarkskiften, som det inte söks stöd för, under perioden 31.10.-15.4. **Före 31.10. får man plöja ett skifte med permanent gräsmark** och så det med t.ex. höstsäd. Då räknas skiftet inte som permanent gräsmark inom åtgärden växttäckte vintertid i samband med stödet för miljösystem 31.10-1.5.

Godkända växter:

- se lista under **Villkorlighetens, minimiväxttäckte**
- Mellangröda godkänns om den bevaras 31.10.-15.4. (betalas ej ifall åtgärden **fånggröda** vald).
- Arealerna med växttäckte anmäls i höstanmälan. Ifall villkoren uppfylls betalas ersättning för hela växttäckta arealen.

Betalas INTE för:

- 2023 röjda arealer eller permanent gräsmark på Naturaområden
- Miljöförbindelsens skyddszoner eller torvåkrar med vall
- Miljöavtalsareal om skötsel av jordbruksnatur och landskap

2) Naturvårdsvall (NVV) max 25 %...65 €/ha

Flerårig vallväxtlighet som såtts 2024 eller tidigare (även vilda gräs och växter med örtstam). Max 20% av fröblandningens vikt får vara kvävefixerande växter. (Växter och andelarna skall föras in i odlingsanteckningarna)

Ifall växtligheten bevaras **över vintern fram till 15.4.** betalas det även **växttäckte vintertid.**

Betalas INTE för:

- 2023 röjda arealer eller permanent gräsmark på Naturaområden
- Ekologisk produktion: Ekostöd betalas inte om naturvårdsvall vald. (OBS! Husdjursförhöjningen betalas till den del 0,3 de/ha uppfylls!)

3) Gröngödslingsvall max 25 %...80 €/ha

Fröblandning med **minst 4 olika arter**, minst 20 % av fröblandningens vikt skall vara kvävefixerande grödor (odlingsanteckningar).

- Som växtbestånd duger en blandning av vallväxter och kvävefixerande grödor som såtts 2024 eller 2023 tillsammans med en skyddsgröda.
- Max 3 år i följd.

Betalas INTE för:

- 2023 röjda arealer eller permanent gräsmark på Naturaområden.
- Areal i ekologisk produktion får inte ersättning för åtgärden

NATURVÅRDSVALL & GRÖNGÖDSLINGSVALL, SKÖTSEL:

- Får inte gödslas (gäller hela kalenderåret)
- Skall slås senast 15.9 det andra året. Varje år vid svåra ogräsfall. Om slätter inte konstaterats i arealövervakningen 2023 (satellit), skall växtligheten slås 2024.
- Bearbetning tillåten enbart i samband med att växtbeståndet bryts. Om det använts växtskyddsmedel året innan för att bryta naturvårdsvallen/gröngödslingsvallen, kan NVV/GGV inte anmälas på samma areal nästa år.
- Bevaras till 31.8. Fr.o.m. 2:a året om man sår höstsådda grödor -> gödsel och växtskyddsmedel tillåtet i samband med sådd fr.o.m. 1.8.

4) Mångfaldsväxter max 25 %...300 €/ha

- Minst två växter ur en av följande grupper: Insektspollinerade- och landskapsväxter, viltväxter, ängsväxter, växter avsedda för fältfåglar.
- Skall anläggas årligen (undantag ängs- och fältfågelväxter – växtbestånd som anlagts 2023 ok). Växter som såtts hösten 2023 -> ok.
 - Ängsväxter och fältfågelväxter: utsädesblandningen måste innehålla minst två godkända fleråriga växtarter.
 - Får inte anläggas genom direktsådd i vall.
 - Får gödslas endast vid anläggningsskedet. Växtskyddsmedel får inte användas under hela kalenderåret. Bearbetning tillåten i samband med att växtbeståndet anläggs och bryts. Betesgång inte tillåten.
 - Slätter tillåten efter huvudsakliga blomningen, dock tidigast 1.8. **Växtbeståndet skall bevaras fram till 15.9.** – uppföljs med satellit
 - Skörd av viltväxter får bärgas för utfodring av vilt också tidigare än 1.8.

Insektspollinerade växter och landskapsväxter

Utsädesblandningen ska innehålla frön av minst två av följande växter eller växtgrupper: solros, honungsfacelia, blålusern, klöver, gul- blå & vit lupin, vicker ,blå eller rödklint, malva, ringblommor, oljelin, sötväpplingar, vallmo, förgätmigej, färgkagrar, sommarslöja, senap, bovete, raps, rättika, praktmalva, sommarmalva rybs. Dessutom får blandningen innehålla andra tvåhjärtbladsväxter som blommar under säningsåret motsvarande högst 30 procent av utsädesblandningens vikt (ej hampa).

Viltväxter

Det växtbestånd av viltväxter som anläggs ska vara beläget minst 50 meter från en väg vars trafiktäthet är mer än 3 000 bilar per dygn. Viltväxter ska användas för utfodring av vilt antingen på åkern, i dess närhet eller på en separat utfodringsplats. **Utsädesblandningen** ska innehålla minst två av följande: spannmål, bovete, solros, oljelin, rybs, raps, senap, ärt, bondeböna, foderkål, rättika, fodersockerbeta, rovor, luddvicker, fodervicker, oljedådra, gräsväxter, klöver, cikoria, kummin, lucern, karingtand, honungsfacelia, nigerfrö, svartkagra. I utsädesblandningar av viltväxter bestående av spannmål, gräsväxter och klöver ska det alltid även ingå frö av någon annan växt från listan. Gräsväxter max 20% av utsädesblandningens vikt. Får även innehålla till 15 % andra växter, dock ej hampa.

Ängsväxter (för samma areal betalas ersättning högst 2 år i följd)

Utsädesblandningar av ängsväxter ska innehålla frön av rödven, fårsvingel eller hårdsvingel samt frön av minst två av följande ängsväxter: ängsklocka, vitblära, rödklint, färgkulla, backnejlika, tjärblomster, ängsglim, ängsvädd, skogslüst, prästkrage, åkervädd, fyrkantig johannesört, blåklint, ringblomma, honungsfacelia, kummin. Blandningen får innehålla frön av andra ettåriga ängsväxter eller vickerarter, dock inte frön av gräs.

Växter för fältfåglar

(för samma areal betalas ersättning högst 2 år i följd)
Fröblandningen ska innehålla frön från minst en ängsväxt i förteckningen ovan, samt minst en av följande: lin, durra, bovete, hirs, majs, solros, quinoa, rybs, raps, senap, sötväpplingar, vicker, spannmål, cikoria. Det får finnas högst 50 kg spannmålsutsäde/ha. Blandningen får innehålla frön av andra ettåriga ängsväxter eller vickerarter, dock inte frön av gräs. **Begränsningar i betalning:** Ekostöd betalas inte om mångfaldsväxter vald (OBS! Husdjursförhöjningen betalas till den del 0,3 de/ha uppfylls!)

VILLKORLIGHET

(tidigare tvärvillkor och förgröning)

GÄLLER ALLA ODLARE (även EKO)

Villkorligheten är kravet för att få de flesta odlarstöd.

Läs hela guiden på [Ruokavirasto.fi](https://ruokavirasto.fi)

BEVARANDE AV PERMANENT GRÄSMARK Referensår 2018.

- Areal som används för odling av gräsväxter eller andra vallfoderväxter Har inte ingått i gårdens växtföljd i minst fem år (blir permanent gräsmark det sjätte året).
 - Vallåren nollas då man på skiftet anmäler en odlingsväxt som inte samlar vallår.
 - Permanent gräsmark kan vara på åkern eller på naturbete och –vall
 - Syns i Vipun
- Fryser vallår:**
- **Miljösystemstödet** gröngödslingsvallar och naturvårdsvallar. Kan anmälas på arealer med permanent gräsmark.
 - Grönträda som anmäls som icke-produktiv areal (vall, äng). Kan anmälas på arealer med permanent gräsmark.

AREAL SOM TAGITS TILL JORDBRUKSMARK FRÅN ANNAN ANVÄNDNING

KRAV PÅ PERMANENT VALLVÄXTLIGHET

Fr.o.m. 2023 gäller **krav på vallväxtlighet** på torv- och andra arealer som tagits till jordbruksmark genom röjning eller på annat sätt. Dessa arealer skall ha ett permanent vallbestånd och får inte plöjas.

- Kan förnyas enbart genom direktsådd eller lätt bearbetning så att det nya beståndet sås omedelbart efter bearbetningen.
- Vallåtgärder enligt miljöförbindelsen eller miljösystemstödet kan inte anmälas på dessa arealer.

KRAV PÅ PERMANENT VALLVÄXTLIGHET gäller inte:

- jordbruksarealer som varit odlingsbara senast 31.12.2022. Arealen skall ha varit i sådant skick att det kan odlas för produktion av sedvanlig skörd.
- arealer där man förbättrar basskiftets form (uträtning av hörn) och avlägsnar odlingshinder berörs inte av krav på permanent vallväxtlighet. Arealen bör gränsa till ett befintligt basskifte samt vara högst 0,5 ha eller 5% av basskiftets areal.
- arealer enligt beslut om ägoreglering.

KRAV PÅ TORVMARKER FR.O.M. 2025:

- Permanent gräsmark på torvmark får plöjas en gång under en fyra års period om det förnyas med vall. Kravet gäller arealer som varit jordbruksmark redan före 2023. Tillåtet att så andra växter än vall (betäckningen permanent gräsmark nollas).
- jordmaterial får inte tas/ får inte brännas/nya öppna diken får inte grävas (tillåtet om grävningen hänför sig till grundandet av våtmark, eller till projekt för grundtorrläggning eller ägoregleringsprojekt som gäller flera markägare).

FÖRBUD MOT BRÄNNING AV STUBB

Stubb av spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, spånadsväxter, baljväxter och frökryddor får inte brännas, ej heller oskördade bestånd. Gäller inte vall.

SKYDDSREMSA VID VATTENDRAG OCH SLUTTANDE MARKER

- En **minst 3 meter bred** obearbetad skyddsremsa med växttäckning skall lämnas intill vattendrag. Växttäckningen kan bestå av fleråriga vallväxter. Skyddsremsan kan anläggas genom sådd i skyddssäd.
- Kartnivå i Viputjänsten.
- **Skiftet ligger inte intill ett vattendrag** om det mellan vatten draget och åkern finns ett annat område på i genomsnitt 10m och det inte ens vid översvämning stiger upp till åkern, eller om åkern ligger bakom en översvämningvall och dräneringsvattnet pumpas bort eller liknande.
- På skyddsremsan får inte användas växtskyddsmedel eller gödsel. Vid svårs ogräsfall/invasiva arter – kontakta NTM-centralen om tillstånd att använda växtskyddsmedel på skyddsremsa. (skriftligt tillstånd krävs).
- Ej årligt krav på slåtter, men där får inte finnas vedartade växter.

GÖDSLING (läs närmare i Villkorlighetsguiden)

- **Gödsel eller organiska gödselmaterial får inte spridas 1.11-31.3.**
 - Ingen gödsling på snötäckt, frusen eller vattenmättad mark eller så att det sker avrinning till vattendrag.
- Gödsling längs vattendrag och sluttande marker**
- Det är förbjudet att gödsla närmare ett vattendrag än fem meter. På den följande fem meters zonen från vattendraget är det förbjudet att genom ytspridning sprida stallgödsel och organiska gödselmaterial, om åkern inte bearbetas inom ett dygn från spridningen.
 - Husdjur får beta intill vattendrag.
 - Om basskiftet helt eller delvis har en lutning på minst 15 procent är spridning av flytgödsel, urin och flytande organiska gödselmaterial tillåten endast genom placering. Villkoret ska iaktas om lutningsytan är minst 25 ar (0,25 ha).

MARKKARTERING:

Inom MILJÖFÖRBINDELSEN (vart 5:e år) – berör gårdar som söker miljöersättning (miljöförbindelse)

- Krävs för areal där det är tillåtet att gödsla – krävs inte för arealer som inte är ersättningsberättigade (enligt villkorligheten krävs markkartering om det gödglas). Krävs inte för skiften under 0,5 ha.
 - Växtarealer som inte kräver markkartering enligt miljöförbindelsen eftersom gödsling inte är tillåtet: trädor, miljösystemstödet naturvårds- och gröngödslingsvallar, miljöavtalsarealer, skyddsremsor (växtkod), icke odlad areal. Obs! Markkartering krävs i det skede då grödan bryts och gödglas!
 - Krävs inte för skydds-zoner och mångfaldsväxter efter anläggningsåret (gödsling tillåtet enbart vid anläggningsskedet)
- Enligt VILLKORLIGHETEN** (högst 10 år gammal analys) – gäller alla Markkartering enligt miljöförbindelsevillkoren är ok
- Areal som gödglas: Om man inte ingått miljöförbindelse och man inte har en markkartering skall man göra en jordanalys där **jordart (kväve) och bördighetsklass (fosfor)** utreds för skiftet som gödglas. Analysen skall göras i ett ackrediterat laboratorium.
 - Skiften under 0,5 ha behöver ingen analys.
 - Fosforgödslingen kan utföras enligt bördighetsklass 6 men för kvävegödslingen måste jordanalysen göras.

Fosfor- och kvävegödslingsmängderna -> se Villkorlighetsguiden!

Beakta totalfosfor vid gödslingen - se undantagen i Villkorlighetsguiden

- Om gödselmaterial innehåller flera ämnen, beräkna användbarheten av totalfosfor i gödselmaterial utifrån beståndsdelarnas masshalt och användbarhet. Om det i varudeklarationen inte finns uppgifter om beståndsandelens masshalt, beakta fosforanvändbarheten i produkten i sin helhet.

Stallgödselanalys – gäller alla

- skall göras vart 5:e år där lösligt kväve, totalkväve och totalfosfor fastställs.
- gäller gårdar där det uppstår eller används direkt på åkern mer än 25 m³/år.

MINIMIVÄXTTÄCKE VINTERTID

MINST 33 % av åkerarealen och permanenta grödor skall ha ett växttäckning under perioden 31.10 - 15.3. (lätt bearbetning godkänns)

- Kravet gäller inte permanenta gräsmarker.
- Arealerna uppges i **höstanmälan**.

Som areal som bevaras med växttäckning fram till 15.3. kan uppges:

(med vissa begränsningar godkänns dessa även i miljösystemets åtgärd växttäckning vintertid):

- obärgad växtlighet och stubb av spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, fiberväxter, baljväxter och frökryddor samt blandade växtbestånd av dessa.
- höstsådda växter.
- vallväxter och rörlan, med undantag av permanent gräsmark (permanent gräsmark godkänns dock i miljösystemstödet växttäckning vintertid med vissa villkor)
- naturvårdsvallar och gröngödslingsvallar
- jordgubbar
- fleråriga energi- och trädgårdsväxter med växtbestånd mellan raderna
- fånggrödor och mellangrödor
- jordförbättrings- och saneringsväxter
- mångfaldsväxter
- grönträda

Minimiväxttäckte forts.

- sådda grödor som överlever vintern
- skyddszoner och vallar på torvåkrar (går ej som växttäckte vintertid i miljösystemstödet)
- lättbearbetade arealer av vallväxter, spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, fiberväxter, baljväxter och frökryddor samt blandade bestånd av dessa. Lätt bearbetning = enkel körning med kultivator, tallriksharv, fjädertandsharv, spadrollharv eller rulluftare. (Duger inte som växttäckte vintertid i miljösystemstödet.)
- obärgade växtbestånd av kålväxter, sallat och cikoriasallat, gurkväxter, ärtväxter, sockermajs, rotfrukter, pepparrot, jordärtskocka. (Potatis är inte en rotfrukt) Duger inte som växttäckte vintertid i miljösystemstödet.
- obearbetade växtbestånd om det på markytan finns växtrester av kålväxter, sallat och cikoriasallat, gurkväxter, ärtväxter, sockermajs, rotfrukter (ej morot), pepparrot, jordärtskocka. Duger inte som växttäckte vintertid i miljösystemstödet.
- Som växttäckte godkänns också kemiskt förstörd stubb av vallväxter samt spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, fiberväxter, baljväxter och frökryddor samt blandade växtbestånd av dessa.

Obs! Areal som anmälts som **stubbräda** under stödansökningsåret kan inte anmälas som areal för växttäckte. Sådan areal duger inte heller som växttäckte vintertid i miljösystemstödet.

TRÄDOR – slåtter eller bete senast 15.9 om inget annat gjorts

Trädor är jordbruksmark som inte används för produktion och som består av grön-, stubb- eller svartträda.

Grönträda med grönträda avses arealer med gräsväxter eller andra vallfoderväxter som utgör mer än 50 % av jordbruksskiftets areal. Skall sås senast 30.6 om där inte finns gräsväxter från tidigare år.

Stubbräda är åker som är täckt av stubb av spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, fiberväxter, baljväxter eller frökryddor från föregående växtperiod och som är obearbetad - ifall växtlighet -> slåtter senast 15.9.

Svartträda är en åker som under växtperioden är utan växttäckte eller stubb. En godtagbar orsak till svartträda skall motiveras i åkerstödsöskan. Kravet på jordbruksverksamhet uppfylls för svartträda om arealen bearbetas eller om du behandlar svärbekämpade ogräs med växtskyddsmedel.

Bevara växtligheten fram till 31.8. Om du sår höstsådda växter, får trädan avslutas, bearbetas och så växtligheten fr.o.m. 1.8.

Gödsling – inte tillåtet, förutom om du sår höstsådda växter så får gödsel användas från 1.8.

Växtskydd får användas på grön- och stubbräda tidigast 1.9. Vid sådd av höstgröda: fr.o.m. 1.8.

VÄXTFÖLJD

Två olika krav på växtföljd: årlig växtföljd & flerårig växtföljd
KRAVET PÅ VÄXTFÖLJD GÄLLER INTE FÖLJANDE GRÖDOR: gräs- och vallfoderväxter, fleråriga odlingsväxter, trädor, potatis, sockerbeta, huvudkål, lök, röd- och gulbeta, morot.

Kravet på växtföljd gäller inte gårdar:

- där mer än 75 % av gårdens åkerareal används för produktion av gräs- eller andra vallfoderväxter, trädor eller odling av baljväxter, eller som en kombination av dessa.
- där mer än 75 % av gårdens jordbruksmark är permanent gräsmark eller används för produktion av gräs- eller andra vallfoderväxter eller som en kombination av dessa.
- med åkermarksareal upp till 10 ha.
- som är i ekologisk produktion (gårdar som hör till eko-kontrollen). Ifall bara en del av gårdens areal är i ekologisk produktion gäller befrielsen enbart den del som är i ekologisk produktion).

KRAV PÅ ETTÅRIG VÄXTFÖLJD GÄLLER ALLA GÅRDAR 2024!

Minst 33% av den åkerareal som anmäls i stödansökan och på vilken en ettårig gröda odlas, **skall grödan vara en annan än året innan.**

- Vid granskningen av växtföljd jämförs den areal du anmält under ansökningsåret med den areal ettåriga växter du anmält året innan.
- Kravet på växtföljd gäller även om besittningen av åkrarna överförs till en annan gård!
- Växtföljden kan uppfyllas med en mellangröda.
- Krav på ettårig växtföljd gäller inte areal med ren havre: avses glutenfri havre till människor med celiaki (avtalet skall lämnas in).

FLERÅRIG VÄXTFÖLJD Den fleråriga växtföljden ska för allas del genomföras första gången år 2025 (år 2022 används som grund).

Samma ettåriga växt får odlas på samma areal **högst tre år i följd.**

Ettåriga grödor: t.ex. havre, korn, råg, vete, ryps, rova kålrot rädisa, tobak, gurka, melon pumpa osv. (se Villkorlighetsguiden)

Räknas som olika grödor i växtföljden: Höstsådd ettårig växt, vårsådd ettårig växt, speltvete, mellangröda, blandade växtbestånd av olje- och spannmålsväxter osv (se närmare i Villkorlighetsguiden)

VÄXTFÖLJDEN KAN UPPFYLLAS MED EN MELLANGRÖDA:

- Sådd senast 31.8. bevaras till 31.10.
- En sekundär gröda som sås samma år som skördeväxten. Skall vara en annan än den egentliga skördeväxten och skall bilda växtbestånd. Anmäls i uppgifterna om jordbruksskiftet i stödansökan.
- Vid granskning av växtföljd betraktas mellangrödan som följande års odlingsväxt om mellangröda anmäls för jordbruksskiftet.
- Om man väljer mellangröda som till kravet på växtföljd, kan man inte välja fånggröda till miljöförbindelsen för samma skifte.

MELLANGRÖDAN GODKÄNNES BÅDE FÖR

- Minimiväxttäckte inom villkorligheten om den bevaras **31.10.-15.3** OCH
- **Miljösystemstödet**s växttäckte vintertid (bevaras **31.10.-15.4**).

ICKE PRODUKTIVA AREALER – IPA

Minst 4% av gårdens åkerareal skall vara icke produktiva areal (IPA) 1.1-31.8. Anmälas i åkerstödsöskan -> kan inte läggas till i ändringskedjet! Gäller även eko-gårdar.

Som ICKE PRODUKTIV AREAL kan anmälas:

TRÄDOR (öppen, svart, grön) Arealen får inte användas för jordbruksproduktion 1.1-31.8, dvs, du får inte bärga skörd och arealen får inte betas. Slåtter tillåten om skörden inte bärgas eller nyttjas. Gödsel och växtskyddsmedel (även betningsmedel) är inte tillåten under denna tid. Fr.o.m. 1.9. får IPA-trädan användas som betesmark och skörd får bärgas. Vid sådd av höstgröda får trädan avslutas och bearbetas tidigast 1.8.

KVÄVEFIXERANDE VÄXTER (foder- och matärt, bondeböna, lins, lucern, sötväppling, lupin, luddvicker, vicker, getrutesläktet samt blandade bestånd av dessa.) Skörd får bärgas och arealen får gödslas.

Växtskyddsmedel får inte användas. Vid sådd av höstgröda är åtgärder i samband med sådd tillåtna fr.om. 1.8.

MELLANGRÖDA Skörd får bärgas men växtbeståndet måste bevaras ända till 31.10. Växtskyddsmedel får inte användas om mellangrödan sås efter att odlingsväxtens skörd bärgats eller på areal där mellangröda och skördegrödan växer tillsammans. Mellangrödan får gödslas enligt huvudgrödan.

Gårdens **j o r d b r u k s m a r k** =
Åkerareal + permanenta grödor + permanenta vallar

Kravet på icke produktiv areal (IPA) gäller inte gårdar:

- där mer än 75 % av gårdens åkerareal används för produktion av gräs- eller andra vallfoderväxter, trädor eller odling av baljväxter, eller som en kombination av dessa.
- där mer än 75 % av gårdens jordbruksmark är permanent gräsmark eller används för produktion av gräs- eller andra vallfoderväxter eller som en kombination av dessa.
- där åkersarealen är högst 10 ha

PERMANENTA GRÄSMARKER PÅ NATURA2000 - OMRÅDEN

Om skiftet har permanent gräsmark och en del av skiftet är beläget i ett Natura-område, anses hela basskiftet vara känslig permanent gräsmark. Basskiftet kan delas enligt Natura-områdets gränser före utgången av stödansökan. **KRAV: Arealen skall bevaras gräsbevuxen.**

Kan inte anmälas som: Färdiga gräsmattor (siirtonurmi), miljöförbindelsens skyddszon eller torvåker med vall, Miljösystemstödet naturvårdsvall eller gröngödslingsvall.

Permanent gräsmarker på Naturaområde **får inte plöjas**. Vallbeståndet får förnyas endast av särskilda skäl – innan förnyelsen skall kommunens landsbygdsnäringsmyndighet skriftligen underrättas.

FÖRBUD MOT BESKÄRNING AV TRÄD

Träd på jordbruksmark får inte fällas eller beskäras 1.5-31.7. Förbudet gäller inte areal av permanent gröda eller miljöavtalsareal.